

Na Vyškovském letišti likvidovali nebezpečný zdroj radioaktivního záření

6.9.2016 Technický týdeník str. 24 Technický týdeník

/ah/

Areál **vyškovského letiště** u **Brna** prohledávali **specialisté** Ústavu ochrany proti **zbraním** hromadného ničení (OPZHN) a společnosti NUVIA. Snažili se lokalizovat, zabezpečit a následně odebrat k analýze nahlášený ztracený zdroj radioaktivního záření. Fiktivní scénář dynamické ukázky radiačního monitoringu vychází z reálných hrozeb: **Mezinárodní** agentura pro atomovou energii (MAAE) evidovala jen v roce 2015 přes 40 případů ztracených či ukradených jaderných materiálů.

V rámci akce s názvem RADTECH 3000 nejprve proběhla lokalizace zdroje záření ze vzduchu: policejní **vtulník** vybavený monitorovacím systémem IRIS označil oblast se ztraceným zdrojem radioaktivního záření na mapě. Poté k místu vyrazily **speciální** drony se zadáním přesnější lokalizace zdroje, upřesnění dat, měření dávkového příkonu a získání spekter z blízkosti zdroje. O zabezpečení místa, odběr vzorků půdy okolo a konečně odběr nebezpečného zdroje pomocí soupravy, jeho předběžnou analýzu a odvoz do laboratoře se postarala **posádka armádního terénního** monitorovacího vozidla. K vidění také byly monitorovací portály pro **kontrolu** kontaminace, mobilní radiometrické laboratoře a různé přenosné platformy pro využití v terénu, kupř. pomocí vozítek Segway.

Všechny monitorovací technologie použité v dynamické ukázce vyvinula a vyrobila **česká** firma NUVIA (do roku 2016 ENVINET) z Třebíče. Ta se dlouhodobě **specializuje** právě na oblast **radiační ochrany** a měření ionizujícího záření. „V současném světě vnímáme rostoucí potřebu ochranných složek mít k dispozici špičkové technologie pro zachycení a analýzu nelegálních radioaktivních materiálů. Snažíme se jim vyjít vstříc a vyvíjíme produkty, které jsou často šité přímo na míru potřebám zákazníka,“ řekl Martin Pazúr, **generální** ředitel společnosti NUVIA. Kromě **ČR** firma dodává zařízení pro radiační monitoring i do Chorvatska, Polska, **Lotyšska**, jihovýchodní Asie či Saúdské Arábie.

Věnovat zvýšenou pozornost jaderné bezpečnosti v této oblasti doporučuje již zmíněná MAAE. Její databáze mimořádných událostí a nelegálního obchodování ITDB eviduje od roku 1993 téměř 2890 incidentů, z čehož čtvrtina připadá na krádeže či ztrátu zneužitelných jaderných materiálů. V loňském roce registrovala MAAE přes 40 těchto případů, přičemž v posledních třech **letech** se toto číslo nedaří snižovat.

Akce RADTECH 3000 se vedle společnosti NUVIA a Ústavu OPZHN **Univerzity obrany** zúčastnili také zástupci Státního ústavu **radiační ochrany**, Státního ústavu jaderné, **chemické** a **biologické ochrany**, **Vojenského technického** ústavu **letectva** a PVO, **Armády ČR**, **Policie ČR**, složky **Integrovaného záchranného systému** napříč republikou a další **specialisté**, kteří mají ve výjimečných situacích na starost ochranu obyvatel proti nebezpečným zdrojům ionizujícího záření.

Foto popis|